

Dkt. Tiberius Rata, Theolojia ya Agano la Kale, Kipindi cha 4, Mungu kama Mkombozi

© 2024 Tiberius Rata na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Tiberius Rata kuhusu mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Agano la Kale. Huu ni kipindi cha 4, Mungu kama Mkombozi.

Habari zenu nyote. Leo, tutazungumzia kuhusu Mungu kama Mkombozi. Na, bila shaka, tendo kubwa zaidi la ukombozi kutoka Agano la Kale ni tukio la kutoka. Kwa hivyo, tutaangalia hilo kwa undani.

Tunapoangalia Agano la Kale, kuna maneno mawili ya Kiebrania yanayotumika kwa ukombozi. Moja ni gaal, kukomboa au kutenda kama jamaa. Yanaonekana sana katika kitabu cha Ruthu, kwa mfano, na jamaa, Mkombozi, na goel.

Na kisha pada, kununua au kukomboa. Tunapofika kwenye Agano Jipya, maneno mawili ya Kigiriki ni lutromai na agorazo. Lutromai ni zaidi ya kuweka huru au kukomboa.

Agorazo kuchagua kununua sokoni, katika soko. Tutaona jinsi maneno haya yanavyobadilika baada ya muda kwa sababu yanamaanisha kitu fulani katika sheria, na kisha yanabadilika kuwa kitu kingine baadaye. Lakini tena, kama nilivyosema, tukio la kutoka ni tukio ambalo Agano la Kale lote linazungumzia wanapouliza kuhusu Mungu kama Mkombozi.

Mungu ni nani? Na Mungu anaonekana hapa kama Mungu shujaa. Wakati mwingine, tunapoangalia kitabu cha Kutoka, ni vizuri kukiangalia kwa upande wa mgogoro. Na wengine wanapendekeza kwamba kuna migogoro mitatu mikuu.

Ni Yahweh dhidi ya Farao, Yahweh dhidi ya miungu ya Misri, na wakati mwingine ni Yahweh dhidi ya Israeli. Kwa hivyo, tukiangalia Kutoka, wakati mwingine ni vizuri kufikiria kuhusu mgogoro. Lakini migogoro mikubwa inaonekana katika sura ya saba na tisa unapokuwa na Yahweh dhidi ya miungu ya Misri.

Na tena, tunapoangalia Kutoka, kuna mstari muhimu katika Kutoka 12 unaoelezea madhumuni ya mapigo. Nitapita katika nchi ya Misri usiku huo, nami nitawapiga wazaliwa wa kwanza wote katika nchi, wanadamu na wanyama. Nami nitafanya hukumu juu ya miungu yote ya Misri.

Kwa hivyo, ni Yahweh dhidi ya miungu ya Misri. Na kile Mungu anataka kuonyesha ni kwamba yeye, kwa kweli, ndiye Mungu pekee wa kweli. Mapigo tisa ya kwanza ni muhimu, lakini pigo la 10 ndilo muhimu zaidi kwa sababu ndipo tunapoanzisha

Pasaka, ambayo ni wazi ni kidole kinachoelekeza kwa Kristo, ambaye ni mwana-kondoo wetu wa Pasaka.

Nitarudi kwenye hilo, lakini kabla hatujaenda kwenye mapigo na Yahweh dhidi ya miungu ya Misri, tunahitaji kuelewa maana ya ukombozi katika nyakati za Agano la Kale kwa sababu ni tofauti na maana yake katika Agano Jipya wakati ukombozi unahusishwa na kazi ya Kristo. Katika Agano la Kale, watu walipozungumzia kuhusu ukombozi, jambo la kwanza tunalosikia ni ukombozi wa ardhi au mali. Kwa hivyo, Waisraeli walionekana kama wapangaji katika ardhi ya Mungu wenye haki ya kuzalisha.

Haikuwa nchi yao. Ilikuwa nchi ya Mungu. Lakini Mungu anawaruhusu kuilima ardhi.

Na kisha pia Mungu alikuwa akiwafikiria maskini na wahitaji. Na ndivyo ulivyo hapa katika sura ya 25 ya Mambo ya Walawi. Itakuwaje ikiwa mmoja wa ndugu zako atakuwa maskini na hawezi kujitunza? Ikiwa ndugu yako atakuwa maskini na kuuza sehemu ya mali yake, basi mkombozi wake wa karibu, tena wazo la Goel hapa, atakuja na kukomboa kile ambacho ndugu yake aliua.

Ikiwa mtu hana mtu wa kumkomboa, basi anakuwa tajiri na kujikuta anatosha kuikomboa. Acha ahesabu miaka aliyoiuza na kulipa salio, na kadhalika, na kadhalika. Kwa hivyo, ikiwa ningekuwa maskini sana kujitunza, ningeweza kwenda kwa kaka yangu na kumwambia, Nitajiua kwako, nawe utanikomboa mimi na mali yangu.

Lakini Biblia pia inafundisha kwamba wakati wa mwaka wa Yubilei, ardhi yangu itakwenda kwa mmiliki wa awali. Kama sipo hai tena, itakwenda kwa mwanangu. Kwa hivyo, mwaka wa Yubilei ulikuwa muhimu sana.

Hili ni muhimu kwa sababu watu wengi wanatumia Biblia kusema, tazama, utumwa ulikuwa sawa katika Biblia. Huo ni kutoelewa maandishi ya Biblia. Watu wengi wanasoma yaliyotokea katika historia ya Marekani, na wanasoma tena maandishi ya Biblia.

Na sivyo ilivyotokea. Katika maandishi ya Biblia, Mungu alikuwa akimfikiria maskini, na Mungu alitaka kuwatunza. Haikuwa na uhusiano wowote na mfumo wa Marekani.

Nyumba katika jiji lililozungukwa na ukuta haikuzingatiwa kuwa ardhi, jambo ambalo linavutia sana. Lakini nyumba iliyo nje ya jiji ilizingatiwa kuwa ardhi. Tena, tunazungumzia kuhusu jamii ya kilimo.

Kwa hivyo, tunapozungumzia ukombozi katika kitabu cha Kutoka, kwanza, tunahitaji kuzungumzia maana ya ukombozi kwao. Na tena, ulihusu ardhi, ulihusu mali, na ulihusu kuwatunza maskini na wahitaji. Kwa hivyo, tukirudi kwenye Kutoka, basi, katika kitabu cha Kutoka, mada ni, Mimi ni Yahweh.

Mungu anasema mimi ni Yahweh. Tafadhali angalia, ni mara ngapi inaonekana. Mimi ni Bwana, mimi ni Bwana, mimi niko juu ya Bwana, nawe utajua, nawe utajua ya kuwa mimi ni Bwana, nao watajua ya kuwa mimi niko juu ya Bwana.

Kwa hivyo, kila kitu kinachotokea hapa katika kitabu cha Kutoka ni Yahweh akiwaonyesha watu wake kwamba yeye ndiye Mungu wa kweli. Fikiria juu yake. Watu wa Israeli wameishi huko utumwani kwa mamia ya miaka, na wakati mwingine hujaribiwa kupata mtindo wa maisha wa Wamisri, na Mungu anasema, hapana, mimi ni Yahweh.

Mimi ndiye Mungu wa kweli. Mimi ndiye. Ni katika kitabu cha Kutoka ambapo Mungu anajitambulisha, kama mimi nilivyo, katika sura ya tatu. Kwa hivyo, mapigo haya ni kofi la moja kwa moja mbele ya miungu na miungu ya kike ya Misri.

Pia niliandika orodha ya jinsi unavyoweza kuoanisha kila mungu dhidi ya Yahweh na jinsi Mungu anavyowashinda miungu hii. Kumbuka, mapigo ni mzozo dhidi ya miungu yote ya Misri. Miungu ya Misri imetengenezwa kwa mawe, imetengenezwa kwa mbao, haina macho ya kuona, haina masikio ya kuona, na bado watu wanaibudu.

Na pigo la kwanza, lililogeza Nile kuwa damu tena, lilikuwa kofi usoni mwa Amun. Unaona, Amun alikuwa mungu ambaye kazi yake ilikuwa kulinda Nile. Sasa tena, cha kufurahisha ni kwamba miungu na miungu hawa wote wana kazi.

Wanafanana sana na wanadamu. Mtu fulani alisema, tunaunda sura ya Mungu, na kisha tukaamua kurudisha neema hiyo. Naam, ndivyo hasa ilivyotokea hapa.

Wanadamu wanawaumba miungu hawa kwa mfano wao, na wana kazi. Na tena, kazi ya Amun ilikuwa kulinda Mto Nile. Chini ya ulinzi wa Amun, mtiririko wa Mto Nile ulibaki bila usumbufu.

Tatizo ni kwamba, katika hali hii, swali ni, Amun alikuwa wapi wakati Yahweh alipogeza Mto Nile kuwa damu? Na jibu ni, sawa, hakuwapo kwa sababu hayupo. Yahweh anasema mimi ndiye Mungu wa kweli. Sasa, wasomi wa kiliberali wanaokataa historia ya tukio la Kutoka wanasema hakuna muujiza hapa, hakuna cha kuona.

Hivi ndivyo wanavyoelezea kugeuka kwa Mto Nile kuwa damu. Mvua kubwa isiyo ya kawaida katika mto Nile ya juu ilisababisha mafuriko, ambayo nayo yalisababisha kuyeyuka kwa uchafu mwekundu. Kinachoongezwa kwenye uchafu mwekundu ni rangi nyekundu ya vijidudu fulani vinavyojulikana kama flagellates, ambavyo huwa vipo katika mto Nile kila wakati.

Lakini kwa sababu mafuriko na virutubisho vilileta na kuongezeka kwa wingi, vilifanya Mto Nile uwe mwekundu, usinyweke, na vikawatia sumu samaki. Kwa hivyo, ni maelezo ya kuvutia na ya asili ya muujiza. Sasa, tena, ni Yahweh 1, miungu ya Misri 0. Pigo la pili ni pigo mbele ya miungu yote ya Misri, hasa Heket .

Haruni alitafuta mchanga wake juu ya maji ya Misri, na vyura wakafunikwa na nchi ya Misri. Kwa hivyo, Heket alikuwa mungu wa uzazi na uzazi, aliyeonyeshwa hapa akiwa na mwili wa mwanamke na kichwa cha chura. Msomi mmoja anaandika kwamba kwa kuwa Heket aliumbwa ndani ya chura, chura huyo alikuwa mtakatifu huko Misri.

Haikuweza kuuawa, na kwa hivyo, hakukuwa na chochote ambacho Wamisri wangeweza kufanya kuhusu kuenea huku kwa kutisha na kishujaa kwa mungu huyo wa kike. Walilazimishwa kuchukia alama za ibada yao potofu, lakini hawakuweza kuwaua. Na vyura walipokufa, miili yao iliyooza lazima iligeuza miji na mashambani kuwa kitu cha kutisha.

Kinachovutia ni kwamba wachawi wa Misri waliweza kufanya jambo lile lile. Sasa, wasomi wa kiliberali wanasema, hakuna muujiza hapa; hili linaweza kuelezewa kwa njia ya asili. Hivi ndivyo wanavyosema.

Tena, hakuna muujiza hapa; ni maelezo ya kuvutia sana. Lakini ni Yahweh 2, miungu ya Misri 0. Pigo la tatu, chawa au mbu, tafsiri zingine husema. Tena, hii ni kama Kutoka 12:12 inavyosema; ni kofi usoni mwa miungu ya Misri, hasa Seb.

Seb alikuwa mungu wa dunia. Mahali pale pale ambapo chawa walitoka, alikuwa mungu wa uso wa dunia. Kwa hivyo tauni ya chawa ilikuwa aibu kwa mungu wa dunia.

Muujiza huo, kwa njia, haukuigwa na wachawi wa Misri. Nami napenda kile Philip Rykens anachosema kuhusu hili. Anasema kwa kuwa wachawi wa Farao walikuwa watumishi wa Shetani, mapigo ya chawa yanaonyesha wazi kwamba nguvu ya Shetani ina mipaka yake.

Ni kweli kwamba shetani ana nguvu fulani. Biblia inasema kwamba kazi yake inaonyeshwa katika kila aina ya miujiza bandia, ishara za maajabu. Shetani ana nguvu zingine pia.

Ana nguvu za kuasi, Isaya 14, kujaribu; Mathayo 4, kudanganya; Ufunuo 20, kushtaki; Zekaria 3. Shetani ana nguvu nyingi, lakini nguvu zake zina mipaka. Fikiria mambo yote ambayo hawezi kufanya. Hawezi kuumba.

Anaweza tu kuharibu. Hawezi kukomboa. Anaweza tu kulaaniwa.

Hawezi kupenda. Anaweza tu kuchukia. Hawezi kuwa mnyenyekevu.

Anaweza tu kuwa na kiburi. Zaidi ya yote, hakuweza kumweka Mwana wa Mungu kaburini. Mungu alivunja nguvu za shetani kwa kumfufua Yesu kutoka kwa wafu.

Biblia inasema sababu ya Mwana wa Mungu kuonekana ilikuwa ni kuharibu kazi ya ibilisi. Je, unafikiri wasomi wa kiliberali watakubali hili kama ukweli wa kihistoria? Jibu ni hapana. Wasomi wa kiliberali wanaokataa asili ya miujiza ya mapigo wanapendekeza kwamba mazingira kamili ya kuzaliana katika maji yaliyotua kando ya Mto Nile, maji yalipopungua, yaliunda makundi makubwa ya mbu waliokuwa wakiwauma wanadamu na wanyama.

Vipi kuhusu pigo la nzi? Usipowaacha watu wangu waende, nitatuma makundi ya nzi juu yako, na watumishi wako, na watu wako, waingie katika nyumba zako. Na nyumba za Wamisri zitajaa makundi ya nzi na pia juu ya ardhi wanayosimama. Tena, Wamisri hawakurudia muujiza.

Na inaonekana kwamba kwa mara ya kwanza, moyo wa Farao unalainika. Lakini tena, unazidi kuwa mgumu tena katika sura ya 8. Hili lilikuwa kofi usoni mwa Kephri, ambaye alidhaniwa kuwa mungu wa nzi. Sijui kama unafuatilia, lakini ni Yahweh 4, miungu ya Misri 0. Vipi kuhusu kifo cha mifugo ya Misri? Huyu ni Yahweh dhidi ya miungu yote ya Misri, lakini hasa Neves.

Siku iliyofuata, Bwana alifanya jambo hili; mifugo yote ya Wamisri ikafa, lakini hakuna hata mmoja wa mifugo ya wana wa Israeli aliyekufa. Hili lilikuwa kofi usoni mwa Neves, mungu wa ng'ombe. Unamwona hapa akiwa na mwili wa mtu na kichwa cha ng'ombe.

Fahali mtakatifu alikuwa mfano wa kidunia wa Ra, mungu wa jua, ambao tutazungumzia baadaye. Kwa njia, Wamisri walikuwa na miungu na miungu mingi ya kike, kama vile ng'ombe dume au ng'ombe. Apis alikuwa mmoja wao, na alikuwa mnyama mtakatifu wa mungu Ptah.

Hathor aliwakilishwa katika mwili wa ng'ombe. Hebu fikiria uharibifu wa kiuchumi wa uchumi wa Misri ikiwa mifugo yote ingekufa. Kama mtangulizi wangu katika Grace, Dkt. John Davis, anavyoandika, ng'ombe walitegemewa kwa kazi nzito katika kilimo.

Ngamia, punda, na farasi walitumika sana kwa usafiri. Ng'ombe hawakutoa maziwa tu bali pia walikuwa sehemu muhimu ya ibada katika nchi ya Misri. Hasara za kiuchumi katika tukio hili lazima zilimuathiri Farao sana kwa sababu alifuga idadi kubwa ya ng'ombe chini ya udhibiti wake.

Kwa hivyo, tunapaswa kusimama kidogo na kujiuliza, ni nani aliyefanya moyo wa Farao kuwa mgumu? Je, Farao aliufanya moyo wake kuwa mgumu, au Mungu aliufanya moyo wa Farao kuwa mgumu? Kwa sababu hii ni sehemu muhimu sana ya

theolojia ya Agano la Kale. Naam, tukisoma katika Biblia, inasema yote mawili. Farao aliufanya moyo wake kuwa mgumu, akiona sura hizi zote, lakini kisha inasema kwamba Mungu aliufanya moyo wa Farao kuwa mgumu.

Lakini tena, ukisoma tangu mwanzo, si kama Farao alikuwa mtu huyu mzuri, asiye na hatia, mcha Mungu, na Mungu anagusa moyo wake na kuufanya moyo wake kuwa mgumu. Hapana, huyu ni mtu mwovu ambaye huwa kinyume na Mungu na mpango wake kila wakati, ambaye hamwamini Mungu. Kwa kweli ni mjinga sana na anamwuliza Musa, Mungu huyu ni nani? Na yeye si mjinga tu, bali pia ni mwenye kiburi.

Simjui Mungu huyu, na sitaki kujua kuhusu Mungu huyu. Kwa hivyo, tunapaswa kuelewa kwamba ni kwanza Farao anaufanya moyo wake kuwa mgumu, na kisha tunaambiwa kwamba Yahweh anaufanya moyo wa Farao kuwa mgumu. Lakini Biblia inazungumzia yote mawili, na hilo ni muhimu sana.

Lakini kanuni isiyo na kikomo ni hii: Yahweh ndiye Mungu mkuu wa kweli ambaye atawaweka huru watu wake kutoka kwenye ukandamizaji ili waweze kumtumikia na kumwabudu. Na, bila shaka, tunaweza kupitia mapigo yote, na tuna Yahweh dhidi ya miungu ya Misri. Tena, inaishia kuwa 10 hadi 0 kwa sababu miungu si miungu hata kidogo.

Ni Yahweh ambaye ndiye Mungu pekee wa kweli. Na Agano Jipya linatuonya katika Waebrania 3:12, ambayo inasema, jihadharini asije akawa yeyote kati yenu mwenye moyo mbaya na usioamini unaowaongoza kujitenga na Mungu aliye hai. Hilo ndilo Farao aliyokuwa nalo.

Alikuwa na moyo mwovu na usioamini. Lakini turudi kwenye hadithi, kile tulichonacho katika Mambo ya Walawi kuhusu wazo la ukombozi. Tena, tulikuwa na ukombozi wa ardhi, lakini pia kuna ukombozi wa watu.

Nimekusomea tayari kutoka Mambo ya Walawi 25, watumishi waliopewa dhamana. Ikiwa ndugu yako atakuwa maskini na hawezi kujikimu pamoja nawe, utamsaidia kama mgeni na msafiri, naye atakaa nawe. Usimchukue riba wala faida, bali mche Mungu wako ili ndugu yako aishi nawe.

Kwa hivyo tena, hapa, Mungu hakuwa na mpango kwa baadhi ya watu kupata utajiri. Hapana, hii ilikuwa kwa ajili ya Mungu kuwatunza maskini kwa kuwatumia ndugu zake. Wazo lingine la ukombozi linaonekana katika wazaliwa wa kwanza.

Wazaliwa wa kwanza walipaswa kuwa watakatifu kwa Bwana. Na Biblia inasema kwa sababu yeye hufungua tumbo. Kwa hivyo kinachotokea ni kwamba unapokuwa na mwana, unamtoa kwa Bwana.

Na alitakiwa kutumikia katika maskani au hekalu. Lakini ungeweza kumkomboa kwa shekeli tano. Ungemkomboa, na kisha angekuwa wako.

Sasa, kumbuka hadithi ya Hana. Hana anamwomba Samweli na kusema, Bwana, ukinipa mwana, atakuwa wako. Kwa hivyo, wakati wa ukombozi utakapofika, Hana hamkomboi Samweli bali anamwacha Samweli katika kazi ya Yahweh.

Kisha, unaweza kumkomboa mke wa jamaa aliyedanganywa. Hilo ndilo tunalo katika hadithi, na hadithi moja ya Ruthu ni pale ambapo Ruthu ni mjane, na si yeye tu ambaye ni mjane, bali pia wanawe wanakufa. Kwa hivyo, basi anaachwa na wakwe zake wawili.

Na tena, katika kitabu cha Mambo ya Walawi, ni kitu kile kile. Ikiwa mume atakufa, basi ikiwa mume ana kaka, atamkomboa mke. Na hivyo ndivyo hasa inavyotokea katika Ruthu.

Inaonekana kwamba kuna Goeli, mkombozi wa jamaa, ambaye ana haki ya kumkomboa Ruthu. Na Boazi anamwendea na kusema, Tazama, huyu hapa Ruthu, na hapa unataka kumkomboa. Kwa hivyo siku utakaponunua shamba kutoka kwa Naomi, utamtaka pia Ruthu Mmoabu.

Katika hatua hii, mkombozi wa jamaa anasema, oh, subiri kidogo. Tayari nina mke. Na tena, hatujui jinsi majadiliano hayo yalivyoenda kwenye meza ya chakula cha jioni.

Lakini sisi, mchekeshaji, labda tuko sahihi anaposema sababu hatuwezi kuwa na wake wawili ni kwa sababu Yesu anasema hakuna mtu atakayewatumikia mabwana wawili. Lakini hata hivyo, hiyo ni utani tu. Lakini inaonekana, mkombozi huyu wa jamaa alijua hilo kwa sababu alisema, hapana, sitaki kukomboa tena.

Ninafurahi kuikomboa ardhi, lakini ikiwa kuna mwanamke anayehusika, siko tayari kufanya hivyo. Kwa hivyo, basi Boazi, yeye ndiye mkombozi mwingine wa karibu zaidi. Kwa hivyo, anamkomboa Ruthu, na tunajua kwamba kutokana na hilo, wanakuwa mababu wa Daudi na kisha waziwazi wa Yesu.

Na kisha kuna Goeli mwingine anayeonekana, ambaye hajulikani sana katika kitabu cha Hesabu katika sura ya 35. Na kisha una Kumbukumbu la Torati 19. Hii inahusiana na miji ya makimbilio.

Na kama mtu akiua mtu bila kukusudia, basi unaye mkombozi huyo wa jamaa. Sasa, tafadhali angalia jinsi dhana ya ukombozi inavyobadilishwa baadaye katika maandiko. Tunapofika kwenye fasihi ya hekima, kwa mfano, kwa Ayubu, na Zaburi, tunapata ukombozi ukihamishwa kutoka ardhini na watu hadi ukombozi halisi kutoka kwa maadui.

Hilo ndilo Ayubu analoomba, mtunga-zaburi. Ukombozi kutoka kwa waovu. Ukombozi kutoka kwa kifo.

Ukombozi kutoka kwa adhabu ya dhambi. Kwa hivyo, inaonekana kama kuna maendeleo katika lugha ambayo ni tofauti sana na ile iliyo katika sheria. Ndiyo maana unapaswa kuwa mwangalifu sana watu wanaposema, vema, neno hili linaonekana hivi.

Naam, haimaanishi kwamba inamaanisha kitu kimoja. Tena, wakati mwingine tuna mamia ya miaka kupita. Tuna miktadha tofauti.

Na ukweli kwamba imetumika kwa njia moja katika Mambo ya Walawi haimaanishi kwamba imetumika kwa njia ile ile katika Zaburi. Na najua sote tunajua vizuri Zaburi 103. Kwa hivyo, tazama sasa, ukombozi unakuwa kitu kingine.

Ukombozi kutoka kwa kifo. Na bila shaka, katika kitabu cha Kutoka, tukirudi kwenye wazo la ukombozi kutoka utumwani Misri, Mungu anasema waziwazi kabla hajatoa adhabu dhidi ya miungu ya Misri, anawaambia Waisraeli kwamba atatenda kwa niaba yao. Kutoka sita, sita hadi nane na kwa hivyo, waambie watu wa Israeli, Mimi ni Yahweh.

Mimi ni Bwana, nami nitawatoa chini ya mizigo ya Wamisri, nami nitawaokoa na utumwa wao, nami nitawakomboa kwa dhoruba kali na kwa hukumu kubwa; nami nitawatwaa kuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wenu; nanyi mtajua ya kuwa mimi ni Bwana, Mungu wenu, niliyewatoa chini ya mizigo ya Wamisri.

Nitawapeleka katika nchi niliyoapa kuwapa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo, nami nitawapa iwe milki yenu; mimi ndimi Bwana.

Mimi ndimi Bwana. Sasa, hii inapaswa kusema Goel; ukombozi kama Yahweh wa siku za mwisho ni Goel wa Israeli. Katika Isaya, tuna wazo kwamba Mungu ndiye mkombozi.

Hii inazungumzia kuja kwa Yesu mara ya pili. Kwa hivyo wakati mwingine inazungumzia kuja kwake kwa kwanza, lakini wakati mwingine inazungumzia kuja kwake mara ya pili. Sasa, tunapofika kwenye Agano Jipya, tena, katika Agano Jipya, tuna wazo hili la ukombozi ambalo, tena, ni tofauti na lile tulilo nalo katika Mambo ya Walawi.

Imefanana zaidi na kile tulicho nacho katika kitabu cha Zaburi na katika kitabu cha Ayubu, lakini ni tofauti kidogo. Tena, katika Agano Jipya, ukombozi daima hurejelea kifo na ufufuo wa Yesu na kile alichokitimiza kwa ajili yetu. Kwa hivyo, Yesu alikuja kukamilisha ukombozi wetu.

Kutoa uhai wake kulikuwa bei ya fidia, na fidia ilikuwa mbadala katika tabia. Na tuna mistari hii yote inayozungumzia hili. Kwa mfano, mstari muhimu katika Injili ya Marko unasema, kwa maana hata Mwana wa Adamu hakuja kutumikiwa, bali kutumika na kutoa uhai wake uwe fidia ya wengi.

Kwa hivyo, angalia, Mungu, muumba, ni Mungu mtengeneza agano, ni Mungu mkombozi. Na anafanya hivyo kupitia nafsi ya Yesu Kristo. Luka 1:68, Abarikiwe Bwana Mungu wa Israeli, kwa maana ametujia na kukamilisha ukombozi kwa ajili ya watu wake.

Wagalatia 3:13 , Kristo alitukomboa kutoka katika laana ya sheria. Wagalatia 4 ni kifungu muhimu sana wakati wa Krismasi kwa sababu kinatufundisha wakati Kristo alizaliwa, jinsi Kristo alivyozaliwa, na wakati Kristo alizaliwa. Kristo alizaliwa lini? Katika utimilifu wa wakati.

Mungu alimtuma Mwanawe. Yesu alizaliwaje? Alizaliwa na mwanamke, akazaliwa chini ya sheria. Kwa nini Yesu alizaliwa? Ili awakomboe wale walio chini ya sheria, tupate kupokea kuasiliwa kama wana.

Paulo anawaandikia Wakorintho kwamba Yesu hakuwa hekima yetu tu bali haki na ukombozi wetu. Warumi 3, kwa maana wote, wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu, wakihesabiwa haki kama zawadi kwa neema yake kwa njia ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu. Paulo anawaandikia Waefeso, katika yeye tuna ukombozi kwa njia ya damu yake, msamaha wa makosa yetu.

Petro anaandika kwamba hamkukombolewa kwa vitu vinavyoharibika kama fedha au dhahabu kutoka katika maisha yenu yasiyofaa, mliyorithi kutoka kwa baba zenu, bali kwa damu ya thamani ya mwana-kondoo asiye na ila na waa, damu ya Kristo. Tito anaandikia kanisa lililoko Krete, kwenye kisiwa cha Krete, kuhusu neema ya Mungu. Kisha anasema, Mungu kwa ajili yake mwenyewe, Yesu alijitoa mwenyewe ili atukomboe kutoka katika kila tendo la uasi na kujisafishia watu wawe milki yake mwenyewe, wenye juhudi kwa matendo mema.

Tena, tukirudi kwa Waebrania, mwandishi wa Waebrania anaunganisha na Yesu, ambaye si mkombozi tu, bali yeye ndiye bei ya ukombozi. Anaandika kwamba Kristo alipotokea kama kuhani mkuu kwa ajili ya mambo mema yajayo, aliingia katika hema iliyo kubwa na kamilifu zaidi, isiyofanywa kwa mikono, ambayo si ya uumbaji huu. Si kwa damu ya mbuzi na ndama, bali kwa damu yake mwenyewe, aliingia mara moja na kwa wote, akiisha kupata ukombozi wa milele.

Kwa maana, ikiwa damu ya mbuzi na mafahali na majivu ya ndama wa ng'ombe, iliyonyunyiziwa wale waliotiwa unajisi, ilitakaswa kwa ajili ya kutakaswa kwa mwili, si zaidi damu ya Kristo, ambaye kwa Roho wa milele alijitoa nafsi yake kwa Mungu bila

mawaa, itawasafisha dhamiri zenu na matendo mafu, mpate kumtumikia Mungu aliye hai. Kwa hivyo Mungu, muumba, ndiye Mungu, mtengeneza agano, na mlinzi wa agano, na pia ndiye mkombozi.

Huyu ni Dkt. Tiberius Rata kuhusu mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Agano la Kale. Hii ni kipindi cha 4, Mungu kama Mkombozi.